



## DUYGUSAL TREND NE YÖNDE İLERLİYOR?

“Sosyal, ekonomik, toplumsal gelişmeler, kitlesel duygularda yaşanan negatif ya da pozitif trendlerin sonucunda ortaya çıkarırken, bu trendlerin oluşturduğu coşkunluk, aşırı iyimserlik, kendine aşırı güven gibi mania hali ya da tam tersi, kitlesel endişe, kötümserlik, güvensizlik gibi depresif duygusal ruh hali, ister istemez kitlelerin finansal davranışlarını da etkiler ve bunun sonucunda finans piyasaları da bir aşırılıktan diğerine doğru sürüklenir. Peki bugün geldiğimiz noktada, küresel duygusal trend ne yönde ilerliyor? 2. Dünya Savaşı’ndan sonra dünya ölçeğinde yaklaşık 50 yıl süren son pozitif duygusal trend sonlarına yaklaşırken, insanlık aşırı iyimser psikoloji içerisinde hızlı globalleşme sonrası güzel gelecek umutlarıyla yeni yüzyıla girdi.

### Alper Koç – Portföy Yönetimi Müdür Yardımcısı

Fakat çok kısa bir süre sonra 11 Eylül 2001 olayıyla sarsıldı. Bu tarihten sonra gelişmiş Batı dünyasıyla Ortadoğu coğrafyası arasındaki uçurumlar gittikçe büyürken, yaşanan işgaller, bölgesel çatışmalar, korku ve endişenin toplumlarda giderek büyümesini sağladı. Küresel duygusal trendin büyük değişim sinyalleri verdiği bu dönem içerisinde, finans piyasaları 2007 senesinin yaz aylarında, tarihte görülen en büyük aşırılık noktalarına varmış, alınan risklerin, varlıkların çok üzerindeki oranlara kadar varmasına yol açmıştı. 2007 senesi sonlarına doğru başlayan geri çekilme dalgası, aslında dünyada gelecekte yaşanacak ve çok uzun yıllar sürecek büyük derecede bir tarihsel düşüş dalgasının henüz çok başlangıcında olduğumuzun ilk sinyallerini veriyordu.

Bütün bunlarla birlikte 2007 sonlarında başlayan küresel kriz sonucu servetlerde yaşanan kayıplar, hızla artan küresel işsizlik, dünyanın genelinde açgözlü bir şekilde gittikçe artan borçlanma hırısı, kitlelerde yaşanan güven kayıpları, toplumların sağlık ve sosyal güvenlik sistemlerinin geleceğini tehdit ediyor, aynı zamanda gelecekte dünyada yaşanması olası yeni toplumsal isyanların, bölgesel çatışmaların ve ardından büyük ekonomik, sosyal, toplumsal değişimlerin sinyallerini veriyor.”

21.07.2009 tarihli Uzman Köşesi yorumumuzda “Duygusal Trend” konusuna değinmiş ve dünya genelinde duygusal trendin hangi yönde ilerlediği ile ilgili görüşümüzü paylaşmıştık Son dönemde Avrupa’nın önde gelen ülkelerinde yaygınlaşmaya başlayan toplumsal eylemler, Ortadoğu’da ortaya çıkan ve gittikçe yayılan kitlesel isyanlar, Hindistan’a kadar ulaştı. Bir kaç sene, kısa insan ömründe uzun gibi gözükür, ancak dünyada 100 yıldan fazla süren bir tarihsel yükseliş dalgası içerisinde önemi çok az. Temmuz 2009 dan bu yana bu kadar kısa bir zaman dilimi içerisinde dünya çapında negatif duygusal trendin bu denli yol alması ve son dönemde hızlanmaya başlaması, önümüzdeki 10-15 yıl içerisinde tüm dünyada toplumsal, sosyal, ekonomik değişimlerin gittikçe hızlanacağını sinyallerini çok güçlü bir şekilde üretiyor. Son bir yüzyıldır, hatta Anglosakson temelli tarihsel yükseliş trendinin başladığı 1700’lü yıllardan bugüne bir kaç yüz yıldır süregelen tarihsel yükselişin zirve yaptığı 2000-2010 aralığından sonra geçecek 10-15 yıl gibi bir süre, yine kısacık insan ömründe uzun gibi gözüküyor, fakat insanlık tarihinde bu kadar büyük denli bir değişimin yaşanması bağlamında da çok kısa bir zaman dilimini içerecektir. Dünyada artık hızlanmaya başlayan negatif duygusal trendin ürettiği sinyallerden yola çıkarak finans piyasalarını değerlendirdiğimizde, önümüzdeki bir kaç yılın, bugünkü yatırımcı nesli tarafından daha önce tecrübe edilmeyen çok büyük bir deneyime ve değişime konu olacak bir zaman dilimi olmasını beklemek te bir fantezi olmasa gerek. O günler geldiğinde, bugün yaygın kitleler tarafından kabul gören bir sürü makro ekonomik, finansal, sosyal ve toplumsal modelin de çöpe atılacağını göreceğiz.



## Yatırım Finansman Menkul Değerler

Nispetiye Caddesi Akmerkez E-3 Blok Kat:4 Etiler / İstanbul

Tel: +90 (212) 317 69 00 Faks: +90 (212) 317 69 32

*Bu bültende yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali kurumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu raporda yer alan veri, bilgi ve grafikler Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş.'nin güvenilirliğine inandığı kaynaklardan alınmış ve/veya üretilmiştir. Ancak bilgi, veri ve grafiklerin doğruluğu bağımsız olarak teyit edilmemiş olup, Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. bilgilerin doğruluğu ve bütünlüğü konusunda garanti vermemekte ve gösterilen tüm özen ve dikkate rağmen doğabilecek veri ve analist değerlendirme, ayırma, kaydetme vb. hatalarından dolayı sorumluluk üstlenmemektedir. Raporda yapılan yorum, tahmin ve tavsiyeler Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. Araştırma Bölümü'ne ait olup, önceden belirtilmeden değişiklik yapma hakkı saklıdır. Bu rapor Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. müşterileri için genel bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olduğundan, raporda yer alan yorum ve tavsiyeler yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyecek yeterlilikte olmayabilir. Bu bilgiler ışığında yapılan ve yapılacak olan ileriye dönük yatırımların sonuçlarından Şirketimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.*

### Portföy Yönetimi

|                   |                                                  |                               |                 |
|-------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------|
| Didem Helvacıoğlu | Hazine-Vadeli İşlemler ve Portföy Yönetim Müdürü | didem.helvacioglu@yfas.com.tr | 90 (212) 317 68 |
| Fezal Noman       | Hazine Müdür Yardımcısı                          | fezal.gundem@yfas.com.tr      | 90 (212) 317 68 |
| Aylin Bahçecik    | Hazine Bölüm Yöneticisi                          | aylin.bahcecik@yfas.com.tr    | 90 (212) 317 68 |
| Z.Gülnur Oktar    | Hazine Bölüm Yöneticisi                          | gulnur.oktar@yfas.com.tr      | 90 (212) 317 68 |
| Süheyla Özler     | Hazine Kıdemli Yatırım Uzmanı                    | suheyyla.ozler@yfas.com.tr    | 90 (212) 317 68 |

|                |                                   |                            |                 |
|----------------|-----------------------------------|----------------------------|-----------------|
| Birsen Özdemir | Portföy Yönetimi Müdür Yardımcısı | birsen.ozdemir@yfas.com.tr | 90 (212) 317 68 |
| İ. Alper Koç   | Portföy Yönetimi Bölüm Yöneticisi | alper.koc@yfas.com.tr      | 90 (212) 317 68 |
| Ceyhun Gençalp | Fon Yönetimi Bölüm Yöneticisi     | ceyhun.gencalp@yfas.com.tr | 90 (212) 317 68 |

### Şube/İrtibat Bürolarımız

|          |               |                     |                 |                     |
|----------|---------------|---------------------|-----------------|---------------------|
| İstanbul | Akmerkez:     | +90 (212) 317 69 00 | Ankara/Kızılay: | +90 (312) 417 30 46 |
|          | Merkez        | +90 (212) 263 00 24 | İzmir           | +90 (232) 441 80 72 |
|          | Çiftehavuzlar | +90 (216) 302 88 00 | Samsun          | +90 (362) 431 46 71 |
|          | Bakırköy      | +90 (212) 543 05 04 | Bursa           | +90 (224) 224 47 47 |
|          | Kozyatağı     | +90 (216) 386 74 00 | Adana           | +90 (322) 458 77 55 |
|          | TSKB (Acenta) | +90 (212) 334 50 50 | Antalya         | +90 (242) 243 02 01 |
|          | İzmit         | +90 (212) 262 90 63 |                 |                     |